

Wspólne stanowisko organizacji społecznych w sprawie Strefy Czystego Transportu w Katowicach

SCT to narzędzie ochrony zdrowia publicznego

Jako organizacje pozarządowe podkreślamy, że Strefa Czystego Transportu jest kluczowym narzędziem walki z trującymi spalinami, które realnie zagrażają zdrowiu Katowiczian.

Celem SCT jest poprawa jakości powietrza w gęsto zamieszkanym mieście poprzez ograniczenie możliwości wjazdu do niej najbardziej zanieczyszczających pojazdów.

Szczególnie problematyczne są pojazdy z silnikiem diesla, które emitują znaczne ilości tlenków azotu (NO₂) oraz pyłów zawieszonych. Warto przypomnieć, że Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) już w 2012 roku oficjalnie uznała spaliny z silników diesla za rakotwórcze, zaliczając je do tej samej grupy czynników ryzyka co azbest czy tytoń.

Rozumiemy, że proces wdrażania SCT wymaga czasu, edukacji i komunikacji społecznej, aby mieszkańcy mogli dostosować się do zmian. Niemniej jednak obecny projekt – w świetle danych o jakości powietrza w całym mieście – należy ocenić jako niewystarczający.

Akceptacja rozwiązania częściowego pod warunkiem jego dalszego rozwoju

Wprowadzenie rozwiązania o ograniczonym zakresie na starcie jest dla nas zrozumiałe wyłącznie jako pierwszy krok i punkt wyjścia do dalszej dyskusji. Akceptujemy łagodny początek, ale tylko pod warunkiem, że stanie się on podstawą do sukcesywnego podnoszenia wymogów dla aut wjeżdżających do SCT oraz powiększenia obszaru strefy. Tylko wtedy strefa przyniesie realne skutki dla jakości powietrza, zamiast pozostać rozwiązaniem o ograniczonej skuteczności.

Zastrzeżenia dotyczące odległych terminów (2034)

Stanowczo sprzeciwiamy się przyjęciu roku 2034 jako terminu wprowadzenia ograniczeń dla najstarszych pojazdów z silnikami diesla (tj. dla pojazdów 20-letnich). Tak odległy horyzont czasowy, w połączeniu z niskim poziomem wymogów, wysłała mylący sygnał do mieszkańców regionu, że jakość powietrza w regionie jest zadowalająca, a problem emisji spalin nie wymaga pilnych działań. W konsekwencji przyjęcie tego rozwiązania może znacząco ograniczyć skuteczność regulacyjną strefy, wpłynąć negatywnie na tempo modernizacji taboru prywatnego w regionie, a tym samym opóźnić osiągnięcie realnej poprawy jakości powietrza.

Jako organizacje społeczne troszczące się o jakość życia i zdrowie w Katowicach, **zwracamy się do Prezydenta Miasta oraz Radnych Miasta z wnioskiem o ponowną analizę projektu uchwały i przyjęcie rozwiązań, które uwzględnią następujące postulaty:**

- **Zobowiązanie do szybkiej rewizji:** Wnosimy, aby w treści uchwały znalazł się zapis przewidujący obowiązkową ocenę funkcjonowania SCT oraz rewizję jej zasad w

ciągu 2-3 lat od momentu jej wprowadzenia. Umożliwi to dostosowanie przyjętych rozwiązań do rzeczywistych potrzeb w zakresie ochrony jakości powietrza.

- **Dostosowanie do norm UE 2030 wraz z zwiększeniem obszaru strefy:** Postulujemy powiązanie docelowych wymogów strefy z zastrzonymi normami jakości powietrza Unii Europejskiej, które będą obowiązywać od 2030 roku. Obecny projekt nie uwzględnia w pełni tych regulacji, co może wiązać się z ryzykiem konsekwencji prawnych i finansowych dla miasta. Jednocześnie aby strefa dawała realne rezultaty kluczowe jest zwiększenie jej obszaru.
- **Transparentny dialog społeczny i jasna komunikacja zmian:** Sugerujemy wykreślenie zapisu o 2034 roku jako jedynym terminie zmian, gdyż wysłał on fałszywy sygnał, że przez najbliższe 8 lat problem spalin nie wymaga działań. Miasto powinno niezwłocznie rozpocząć szeroką dyskusję z mieszkańcami na temat realnych kroków ograniczających emisję z najbardziej zanieczyszczających pojazdów, łącząc to z promocją alternatyw, takich jak transport publiczny i infrastruktura rowerowa.

Podpisano:

 RODZICE
DLA KLIMATU

 Śląski Ruch
Klimatyczny

CleanCities

 Klub Myśli
Ekologicznej

Fundacja
Zrównoważonego
Rozwoju

 polski
alarm
smogowy

 IZG

 ŚLĄSKIE
KWITNĄCE